

ΡΗΝΟΥΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός, υφάνεται ένα
δελφί που δὲ φοβάται τὴν
ἀλήθεια — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τὸς φου-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 19 ΤΟΥ ΗΠΙΡΙΩΝ 1909

ΓΡΑΦΕΙΟ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 340

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Οἱ καημοὶ τῆς λιμνοθάλασσης.
- ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Σοσιαλισμὸς καὶ Τέχνη.
- ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ. «Ridi Pagliaccio».
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΙΣ. Σοσιαλισμὸς καὶ Γλώσσα.
- ΚΡΗΤΙΚΟΣ. Ένας γυμνασιαρχικὸς λόγος.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ΟΙ ΚΑΗΜΟΙ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

(20—31 τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1907)

24

Η ΚΙΘΑΡΑ

Στοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ τὴν παλιοσοφίτα
κρέμει ἡ κιθάρα ἀραχνιασμένη.
Ἄλαφρά ἀλαφρά γγίξε τὴν, γιὰ κοίτα!
Ἐύπνησες τὴν ἀποκοιμισμένη.

Ἐύπνησες, καὶ νά! μὲ τὸ ξύπνημά της.
κάτι σὰν πνιχτὸ μελισσοῦδι
κάνει νὰ σουρῆ, κλαίει δλόγυρά της·
κάτι ζῆ, κ' ἕνας χαμὸς τὸ τρώει.

Κάτι σὰ βουϊτό, σὰ μελισσοῦδι,
τάρρωστα, κιθάρα, τὰ παιδιὰ σου,
λόγια καὶ σκοποὶ τί κὰνὸ τὰ τρώει,
κί σαράκι τὰ γεράματά σου!

Στοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ τὴν παλιοσοφίτα
ξύπνησες· μὰ ποιὸς θὰ σὲ φροντίσῃ;
Μάννα, ἐρμά! Χτυπὸ τὰ παιδιὰ σου, κοίτα!
κάτι σβῆνει σὰν ἀπὸ μελλοσι.

25

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Ἄπ' τὸ κανάλι οἱ πάσσαρες μὲ τὰ πλωτὰ πανιά
γυρίζουν πρῆμα,
μᾶς φέρνουν τὰ ζακωνδιὰ λουλούδια τὰ κριβὰ,
τὸ πέρασμά τους γλύκανε κ' ἔσθνα, πικρὸ κῦμα!

Καὶ πὺδ καλοπιδέμητα καὶ πὺδ φανταχτερὰ
κὶ ἀπὸ τὰ κρινα,
πάσσαρες γοργοσάλευτες μὲ τὰ σπῆρα σὰς φτερά
μᾶς φέρνετε τὰ γόρια μὰς ἀπ' τὴ μεγάλη Ἀθήνα.

Κὶ ἀνοίχτε λακωνιά, χλωρά, φωντῶστε, πασκαλιές,
τοῦ πόθου ἢ σκόλη.

καὶ σείστε τὰ μαντίλια σας ἀνάσσα, λιγερές·
παραμονεύουν οἱ ἔρωτες· ἔτοιμ' ἔτῃτε μῶλοι,

τὸ καλοκαίρι μύρισε· προσμένουν οἱ ἀμμονιδιές
καὶ τὰ προάρια,
πρὶν ἔμπης, ἄσθη μανιά, νὰ μῖνον ἐκκλησιές·
οἱ ἔρωτεμένοι λειτούργοι καὶ τὰ φιλιὰ τροπάρια.

26

Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

Ὁ θεὸς πλάτανος βαρδιάνορας
τὴν Ἰσκιὰν ἔστῃ
λαδὸς ποικιλίας ἐστὶν ἐπὶ τὰ χέρια του
καὶ τρελοπαίχτων ἀπὸ τὸν Ἰσκιό του
λαδὸς ἐστὶν ἐπὶ τὰ χέρια του.

Ἦρθαν οἱ καλοῦργοι· τοῦ κρεμάσανε
λογοῦ καμπάνα σὲ λῆρα,
κὶ ἀλλαξοπίστησε ἄθλια κὶ ὁ πλάτανος
κὶ ὁ Χριστιανὸς τὸν πῆρε καὶ ἔκαμε
καμπάναριό.

Καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἥρωες,
τώρα δαιμόνοι καὶ στοιχειά,
θυμώσανε κὶ ἀνάραν· ἔσπολύσανε
μὲ τοὺς ἀνέμους, μὲ τὰ στραποπέλεκα,
τὴν τρικυμιά.

Κὶ ὁ πλάτανος χτυπήθηκε, σωριάστηκε
καὶ βρόντηξε στὴ γῆ, νεκρός·
καὶ τὰ πουλιὰ καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κλάψανε·
τὸ κουφάρι του πῆρε, τὸ κάπε ἀκαρδὸς
ὁ Χριστιανός.

27

Η ΝΕΡΑ·Γ·ΑΑ

Στοῦ μύλου τὰ χαλάσματα τὸ βράδι
σιγαλοπάτητο ἔφτασε κ' ἐκεῖ,
λαχανιασμένοι ἀπὸ τὸ παίξε, δμάδι
τὸ στρώσαμε στὶς πέτρες του γυρτοί.

Ὁ ἀποσπερτίτης ἔλαμπε κὶ ἀπόμαρα ἀντιφάζαν
τὰ μάτια μὰς τοῦ ἐρμύνησον τὰ χνόφωτο φανάρι,
μάτιδ παιδιῶν ἀφρόντιστα, καὶ δὲν τὰ ξεχωρίζαν
τὸ λύγρο τὸν ψαράδειο, τὸ οὐράνιο λυχνιτάρι.

Γύρο σιγαλομίλητη εἶν' ἡ ῥήχη,
κ' ἡ χώρα σὰν πολλὸ πολλὸ μακριά·
μὰ μυστικὴ ἔρημιά· τοῦ μύλου οἱ τοῖχοι
σὰ σκέλεθρα καὶ σὰ δαιμονικά.

Σὰ νὰ μᾶς σημάδωναν καὶ σὰ νὰ κυριέψαν
φαντάσματα καὶ ζωτικὰ τοῦ νοῦ μὰς τὰ καστέλια,

μᾶς λαχταρίσαν πειρασμοὶ καὶ μάϊσες μᾶς πλανέψαν,
ἀξόρκοισι γητέματα, χὰϊδια, λογάκια, γέλια.

Σὰ νὰ κλείσαν τὸ δρόμο μὰς νεράιδες,
νεράιδες, νὰ μᾶς πάρουν τὴ μιλιὰ·
λῆρες ἀλαφροσκοπιῶν καὶ γκάϊδες
μᾶς παίζαν γύρο ἢ θάλασσα, ἢ βραδιά.

Καὶ πρὸς τὸ σπῆτι γύρισα. Καὶ πίσω μου εἶν' ἀγέρι,
(Καὶ πὺδ δὲ σὲ ξανάνοιωσα καὶ πὺδ δὲ σὲ ξανάειδα!)
καὶ πίσω μου ὁ κυνηγητής. Καὶ μ' ἄγγιξε ἕνα χέρι.
κάτι πὺδ λίγο ἀπὸ φωτιά καὶ πὺδ πολὺ. Ἡ νεράϊδα.

28

ΤΟ ΑΑΑΤΙ

Μέσ' ἀπὸ τὸν ἀφρό σου, λιμνοθάλασσα,
σὰν κάτι, ἀντάμα, σκαλιστὸ καὶ ἀγέρινο, σὰν κάτι
ποῦ δούλεψε τὸ χέρι τοῦ ποιητῆ,
νά τὸ καθάριο κροῦσταλλο, νά τὸ χιονάτο κάτι!

Τὸ ψομί σιταράτο καλοζέμωτο
μέσ' ἀπ' τὰ χέρια τῆς κυρῆς τὰ προκομμένα βγαίνει·
μὰ νόστιμο εἶν' ἀσβγκριτα, γατί
μέσα του, ἀλάτι, ἢ χάρη σου, σπαρτή, σπαταλεμένη.

Τὸ ψομί σιταράτο καλοζέμωτο
τὸ τρώνε νιές, λιγνές, μεστές, ξανθές, μελαχροινούλες,
γι' αὐτὸ τῆς λιμνοθάλασσης ὁ ἀφρὸς
κρέμει σὲ κάθε σείσμα σας, Μισολογγιτοπούλες!

29

Η ΠΛΗΜΜΥΡΑ

Βροχή, δλο κλοῖς, κ' ἐσὺ, μουγγή νοτιά!
Νερὸ παντοῦ, νικητῆρα εἶν' ἡ πλημμύρα·
στὰ δόντια ἐνὸς ὄγρου καταποτήρα
τὰ σπῆτια, οἱ δρόμοι, οἱ μῶλοι, ἢ χώρα, νά!

Πλημμύρα, δλα ἐδῶ κάτου θὰ τὰ πῆξ·
τὸ στόμα σου κ' ἐμὰ τὸ καρτεράμε.
Ἄπὸ τὴ θάλασσα ἤρθαμε, θὰ πᾶμε
στὴ θάλασσα. Εἶναι ὁ νόμος τῆς ζωῆς.

Ἀγκάλιασε καὶ ρούφηξε κ' ἐμᾶς,
καὶ κάμε μὰς, ὦ μάϊσσα, χερσὰ ψάρια,
καὶ κάμε τοὺς καημοὺς μαργαριτάρια,
καὶ κοράλλια τὰ φύλλα τῆς καρδιάς.

Ὡς ποῦ νάρθη ἀπὸ πέρα λυτρωτῆς
ρηγόπουλο τὰ μάγια νὰ χαλάσῃ,
στὸν ἥλιο γιὰ νὰ μᾶς ξαναεβῆσῃ
καὶ στὴ φευροῦνα. Ὁ κύκλος τῆς ζωῆς.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ